

Työpaketti 5: Jätevesilämmön talteenoton sääntelymahdollisuudet

GAIA CONSULTING OY

Pitäisikö lämmön talteenottoa säännellä?

Vesihuoltolaki: yleisiä määräyksiä
Laitteistoasetus: jäätymisriskin aiheuttaminen kielletty
Liittymäsopimusmallit
Rakennuslupa

Energiatehokkuus:

- Normiohjaus
- Taloudellinen tuki
- Informaatio- ja omistaja-ohjaus

Palveluliiketoiminta

LTO

Avoimia kysymyksiä:

- Kuka omistaa jäteveden lämmön?
- Hyödynjako:
 - Kuka maksaa lisääntyneet puhdistamokulut?
 - Entä jos keskitetyn talteenoton saanto pienenee?
- Yhdenvertaisuus

Skandinaviassa tilanne vaihtelee, keskisessä Euroopassa aihe ei ilmeisesti ole vielä ollut järin kiinnostava

Ruotsi

- Perussäädös Ruotsissa on laki julkisesta vesihuollosta, jossa ei säädetä jv-lämmöstä
- Svensk Vattenin suosituksen mukaan
 - jv-lämpöpumpuilta edellytetään vesilaitoksen lupaa
 - Lämpötila ei saa laskea tuloveden lämpötilaa alemmaksi
- Käytännössä lupia ei juuri ole myönnetty

Norja

- Perussäädös on laki kunnallisesta vesi- ja jätevesihuollosta, joka ei sisällä erityisiä säädöksiä jv-lämmöstä
- jv-lämmön talteenottoon ei vaadita lupaa kunnalta tai vesilaitokselta ja kiinteistöjä rohkaistaan lämmön talteenottoon
- Huom. Norjassa biologinen puhdistus on vähäistä, eikä jäteveden lämpötilalla ole samanlaista merkitystä kuin Suomessa

Itävalta

- Perussäädös liittovaltiotasolla on vesioikeuslaki
 - Jätevesilaitos voi hyödyntää jv-lämpöä ilman lupaa; lupa kuitenkin tarvitaan jos joku kolmas taho aikoo käyttää lämpöä
- Yksityiset kiinteistöt saavat ottaa talteen lämpöä, mutta tätä ei ole juuri hyödynnetty
- Talteenoton haasteet on tunnistettu, mutta arvioitu pieniksi

YHTEENVETO

Asiaa ei ilmeisesti kohdemaissa oltu selvitetty paljon, yhteydenottomme herätti kiinnostusta useissa tahoissa Pohjoisessa lämmöntarve on isompi, mutta huoli viemäreiden jäätymisestä ja muista vaikutuksista iso Etelässä on ilmeisesti ollut parempia lämmönlähteitä tarjolla ja jäätymis- ja vastaavia ongelmia on vähemmän

Mahdollisuudet kehittää sääntelyä – 3 vaihtoehtoa

1

Lainsäädännön kehittäminen: Vesihuoltolaissa ja/tai vesi- ja viemärlaitteistoasetuksessa voitaisiin määritellä tarkemmin JV-lämmön talteenoton reunaehdot

- Tarpeet ovat kuitenkin todennäköisesti aluekohtaisia, joten valtakunnallinen ratkaisu ei välttämättä ole perusteltu

2

Vesihuollon **toimitusehtojen ja sopimusmallien** ehtojen kiristäminen

- Näin voidaan huomioida paremmin paikalliset tarpeet
- Kiristämislle on kuitenkin oltava tasapuolisuusvaatimuksen vuoksi hyväksyttävä syy
- Sopimuksia saadaan muuttaa jos JV-lämmön talteenottoa pidetään VHL:n 23§ mukaisena ”muuna erityisenä syynä”

3

Kunnan **rakennusjärjestys** ohjauskeinona

- Sääntely rakennuslupien kautta edellyttää määräyksiä kunnan rakennusjärjestyksessä
- Mahdollisesti paremmat valvontaedellytykset ja parempi koherenssi kuntien yleisten energiatehokkuustavoitteiden suhteen kuin edellä
- On kuitenkin huomioitava muuttumassa oleva rakentamislaki

Yhteenveto

Kiinteistökohtaisen jäteveden lämmön talteenoton ohjaustarve on toistaiseksi ollut melko vähäistä sekä Suomessa että kansainvälisesti

Suomessa ja EU:ssa kiinteistökohtaisten lämpöpumppujen asentamista edistävät voimallisesti ilmastotavoitteet, rakennusten energiatehokkuussäätely sekä energiatehokkuuteen liittyvät kustannussäästö- ja liiketoimintamahdollisuudet

TP1:n ja 2:n tulokset viittaavat siihen, että viemäriverkostossa on lämpöä hyödynnettäväksi

- Lämmöntalteenotto aiheuttaa kuitenkin muutoksia hyödynjaossa
- Yhdenvertaisuudesta tulee huolehtia

Mikäli säätelylle on tarvetta

- Suomessa ei näyttäisi olevan lainsäädännöllistä estettä Ruotsin kaltaiselle sopimussäätelylle
- Sitovampi säätelyvaihtoehto voisi olla säätää jätevesilämmön talteenotosta kunnan rakentamismääräyksissä rakennusluvan edellytyksenä (rakentamislaki on kuitenkin muuttumassa)
- Lainsäädäntömuutoksia pidetään tässä vaiheessa turhan jäykkänä ratkaisuna

ASIAKKAAMME TEKEVÄT
MAAILMASTA PUHTAAMMAN
JA TURVALLISEMMAN.

